ธนาคารแห่งประเทศไทย

ข่าว ธปท.

สำนักสื่อสารสัมพันธ์ ฝ่ายบริหารการสื่อสารองค์กร
โทรศัพท์ 0 2283 5016-7 โทรสาร 0 2283 6969 www.bot.or.th

ฉบับที่ 33/2565

เรื่อง การดำเนินมาตรการทางการเงินภายใต้การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

นายรณดล นุ่มนนท์ รองผู้ว่าการ ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เปิดเผยว่า ตามที่ ธปท. ได้ออกมาตรการทางการเงินรูปแบบต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) รวมถึงมีกลไกให้สถาบันการเงิน (สง.) ส่งผ่านความช่วยเหลือไปยังลูกหนี้ได้ครอบคลุมมากขึ้นนั้น ในวันนี้ คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน (กนส.) เห็นว่า เศรษฐกิจในภาพรวมมีแนวโน้มฟื้นตัวชัดเจนขึ้น แม้การฟื้นตัวยังไม่เท่าเทียมกันในแต่ละภาคเศรษฐกิจ แต่ก็เริ่มส่งผลดีต่อสถานะของลูกหนี้หลายกลุ่ม ขณะที่ระบบ สง. มีความมั่นคงสะท้อนจากเงินกองทุน เงินสำรอง และสภาพคล่องที่อยู่ในระดับสูง ทำให้หลักเกณฑ์การกำกับดูแลที่ผ่อนปรนและมาตรการช่วยเหลือทางการเงินที่ส่งผลเป็นวงกว้าง (broad-based) มีความจำเป็นลดลง และสามารถทยอยปรับเข้าสู่ระดับปกติได้ (policy normalization) โดยยังเน้นมาตรการเฉพาะจุด (targeted) เพื่อดูแลลูกหนี้รายย่อยกลุ่มเปราะบาง ในการนี้ ธปท. จึงเห็นควรปรับปรุงแนวทางการกำกับดูแล ดังนี้

1. **ปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำกับดูแล**ให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและฐานะของ สง.

1.1 ยกเลิกการจำกัดอัตราจ่ายเงินปันผล จากเดิมที่จำกัดอัตราการจ่ายไม่เกินร้อยละ 50 ของกำไรสุทธิประจำปี เนื่องจากผลการทดสอบระดับเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ภายใต้ภาวะวิกฤต (stress test) ชี้ว่าระบบธนาคารพาณิชย์มีความแข็งแกร่ง มีเงินกองทุนและเงินสำรองเพียงพอที่จะรองรับความเสี่ยงในระยะข้างหน้า รวมทั้งผู้กำกับดูแลในต่างประเทศส่วนใหญ่ ก็ได้ยกเลิกนโยบายจำกัดการจ่ายเงินปันผลเพื่อดูแลเสถียรภาพของสถาบันการเงินในช่วงระบาดของโควิด 19 แล้ว

1.2 ปรับอัตราเงินนำส่งจากสถาบันการเงินเข้ากองทุนฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (FIDF) กลับสู่ระดับปกติที่ร้อยละ 0.46 ต่อปี ตั้งแต่ต้นปี 2566 เป็นต้นไป จากที่เคยปรับลดลงเหลือร้อยละ 0.23 ต่อปี เพื่อให้สถาบันการเงินส่งผ่านต้นทุนที่ลดลงไปช่วยเหลือลูกหนี้ในรูปแบบต่าง ๆ ในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด 19 โดยการให้ สง. กลับมานำส่งเงินเข้า FIDF ในอัตราเดิมนี้ สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่ปรับดีขึ้น ซึ่งการที่ สง. ยังมีฐานะเข้มแข็ง ก็จะสามารถสนับสนุนการฟื้นตัวของลูกหนี้ในระยะต่อไปได้ โดยไม่ต้องพึ่งพาการลดเงินนำส่ง FIDF และยังจะช่วยให้หนี้ของ FIDF ทยอยลดลงตามเป้าหมาย ไม่สร้างภาระต่อระบบเศรษฐกิจและการเงินโดยไม่จำเป็นในระยะยาว ทั้งนี้ การนำส่งเงินเข้า FIDF ที่อัตราร้อยละ 0.23 ยังมีผลถึงสิ้นปี 2565 ดังนั้น สง. จะยังต้องให้ความสำคัญต่อการส่งผ่านต้นทุนในการบรรเทาผลกระทบต่อภาคธุรกิจและประชาชนอย่างต่อเนื่อง

2. ช่วยเหลือลูกหนี้ที่ยังได้รับผลกระทบต่อเนื่อง ด้วยมาตรการที่เฉพาะเจาะจง ทั้งการผลักดันผ่าน**มาตรการที่ยังมีผลอยู่** ประกอบด้วย การปรับโครงสร้างหนี้เดิม การเติมเงินใหม่ให้กับภาคธุรกิจ รวมถึง**มีมาตรการใหม่เพิ่มเติม**เพื่อดูแลลูกหนี้รายย่อยที่ยังเปราะบาง ดังนี้

2.1 มาตรการเดิมที่ยังมีผลอยู่

(1) มาตรการแก้หนี้ระยะยาว ที่ช่วยสนับสนุนการปรับโครงสร้างหนี้อย่างยั่งยืนแก่ผู้ประกอบธุรกิจและประชาชนไปจนถึงสิ้นปี 2566

(2) โครงการพักทรัพย์ พักหนี้ เพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจสามารถโอนทรัพย์มาชำระหนี้ได้ โดยให้สิทธิซื้อคืนภายในระยะเวลาที่ตกลงไว้จนถึงสิ้นเดือนเมษายน 2566

(3) การเพิ่มสภาพคล่องภายใต้**มาตรการสินเชื่อฟื้นฟู** เพื่อรองรับการฟื้นตัวและการปรับตัวของธุรกิจซึ่งจะสามารถใช้เม็ดเงินที่เหลืออยู่ได้จนถึงสิ้นเดือนเมษายน 2566

2.2 มาตรการเพิ่มเติมเพื่อดูแลลูกหนี้รายย่อยที่มีความเปราะบาง ดังนี้

(1) คงการลดอัตราการผ่อนชำระหนี้บัตรเครดิตขั้นต่ำ ที่ร้อยละ 5 ออกไปอีก 1 ปี จนถึงสิ้นปี 2566 และที่ร้อยละ 8 ในปี 2567 โดยให้กลับสู่เกณฑ์ปกติที่ร้อยละ 10 ตั้งแต่ปี 2568 เป็นต้นไป และ**คงการขยายระยะเวลาชำระหนี้ของสินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัลที่ 1 ปี** ออกไปจนถึงสิ้นปี 2566 จากเกณฑ์ปกติที่กำหนดไว้ 6 เดือน ทั้งนี้เพื่อช่วยลดภาระการจ่ายชำระหนี้ และรักษาสภาพคล่องให้ครัวเรือนในกลุ่มเปราะบาง

(2) ปรับปรุงโปรแกรมการจ่ายหนี้ของโครงการคลินิกแก้หนี้ ซึ่งจะทำการเพิ่มทางเลือกในการผ่อนชำระ เพื่อจูงใจให้ลูกหนี้ที่ยังมีกำลังในการชำระหนี้สามารถจบหนี้ได้เร็วขึ้น ซึ่งลูกหนี้ที่เลือกแผนการชำระหนี้ที่มีระยะเวลาสั้น จะได้รับอัตราดอกเบี้ยที่ผ่อนปรนขึ้น และ**เตรียมการจัดมหกรรมไกล่เกลี่ยหนี้ในไตรมาส 3 ของปีนี้** เพื่อเป็นช่องทางเสริมให้ลูกหนี้กลุ่มเปราะบางสามารถขอรับความช่วยเหลือได้

ธปท. คาดหวังว่า สง. และผู้ให้บริการทางการเงินจะยังคงให้ความช่วยเหลือลูกหนี้อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการแก้หนี้เดิมหรือเติมเงินใหม่ เพื่อเป็นกลไกสนับสนุนให้เศรษฐกิจไทยสามารถฟื้นตัวได้อย่างยั่งยืน

ธนาคารแห่งประเทศไทย

30 มิถุนายน 2565

ข้อมูลเพิ่มเติม :

1. นโยบายการจ่ายเงินปันผลของสถาบันการเงิน : ฝ่ายนโยบายและกำกับสถาบันการเงิน 1
โทรศัพท์ : 0 2283 5874 E-mail : PR1-RPD1@bot.or.th

2. อัตราเงินนำส่งกองทุนกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (FIDF fee) : ฝ่ายตรวจสอบและวิเคราะห์ความเสี่ยงสถาบันการเงิน
โทรศัพท์ : 0 2283 5988 E-Mail : BRAD@bot.or.th

3. การขยายระยะเวลาผ่อนผันหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจบัตรเครดิต และสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับประเภทสินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัล: ฝ่ายนโยบายและกำกับสถาบันการเงิน 2
โทรศัพท์ : 0 2283 6928, 0 2356 7887 E-mail : RB1-RPD2@bot.or.th

4. โครงการคลินิกแก้หนี้และมหกรรมไกล่เกลี่ยหนี้ : ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน
โทรศัพท์ : 1213 E-mail : fcc@bot.or.th

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

แถลงข่าว

การดำเนินมาตรการทางการเงินภายใต้การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

30 มิถุนายน 2565

พัฒนาการและแนวโน้มของเศรษฐกิจไทย: ปัจจุบัน vs. ช่วงปี 63-64

ประมาณการเศรษฐกิจไทย

Real GDP

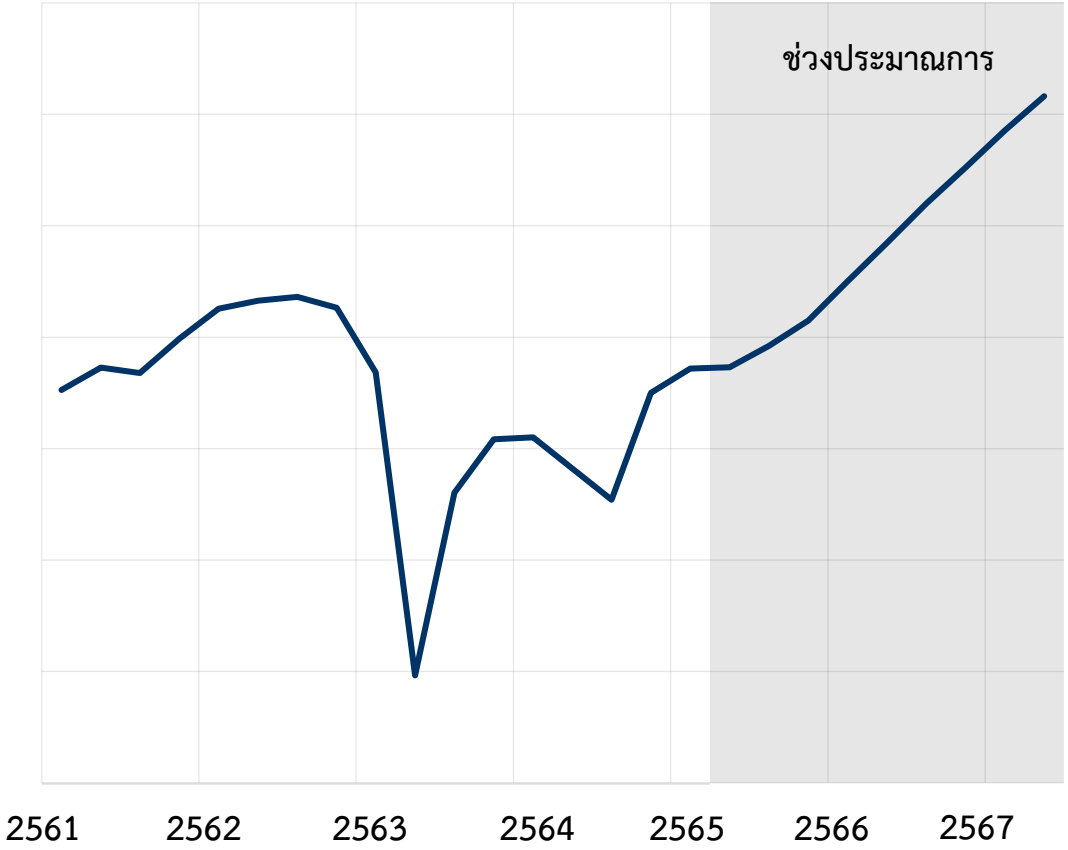

อัตราขยายตัว (%)	2562	2563	2564	2565f	2566f
GDP	2.2	-6.2	1.5	3.3	4.2
การบริโภคภาคเอกชน	4.0	-1.0	0.3	4.9	3.6
เงินเฟ้อทั่วไป	0.7	-0.8	1.2	6.2	2.5
นักท่องเที่ยว (ล้านคน)	39.9	6.7	0.4	6.0	19.0
จำนวนผู้ว่างงานและเสมือนว่างงาน (ล้านคน ณ สิ้นปี)	2.3	3.1	3.3	2.5	-

ที่มา: สศช. และประมาณการโดย ธปท.

กรอบการดำเนินนโยบายในระยะต่อไปที่สอดคล้องกับแนวโน้มเศรษฐกิจควรเป็นอย่างไร

- **เป้าหมายสำคัญ คือ การดูแลให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ต่อเนื่อง ไม่สะดุด**
- **2 ปีที่ผ่านมา ภาครัฐดำเนินมาตรการพยุงเศรษฐกิจแบบที่ไม่เคยมีมาก่อน (all-in measures) ทั้งนโยบายการคลัง นโยบายการเงิน และสถาบันการเงิน**
- **ภายใต้ภาวะที่แนวโน้มการฟื้นตัวเศรษฐกิจมีความชัดเจนมากขึ้น แต่ยังมีความแตกต่างกันในแต่ละภาคเศรษฐกิจ (uneven recovery)**

  1) มาตรการการดูแลเศรษฐกิจในลักษณะ broad-based มีความจำเป็นน้อยลง

  2) นโยบายที่ทำมากและนานเกินไปมีผลข้างเคียง จึงต้องปรับทยอยให้กลับมาสู่ระดับปกติมากขึ้น (policy normalization)

  3) ให้ความสำคัญกับมาตรการเฉพาะจุด (targeted) กลุ่มที่เปราะบางและฟื้นตัวช้า

ภาพรวมมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้

ก.พ. 63 | มิ.ย. 63 | ธ.ค. 63 | ก.ค. 64 | ก.ย. 64 | ธ.ค. 64 - - - - - ธ.ค. 65 - - - - - - ธ.ค. 66

Covid-19

Lockdown

เศรษฐกิจฟื้นตัวต่อเนื่อง
แต่ยังมี uneven recovery

all-in measures

มาตรการทางการเงินแบบปูพรม (broad-based)

เพื่อลดผลกระทบจากการแพร่ระบาดและมาตรการ lockdown ของภาครัฐอย่างเร่งด่วน

- มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้
- การจ่ายเงินปันผล
- การนำส่งเงิน FIDF

มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้เฉพาะเจาะจงมากขึ้น (targeted)

สนับสนุนให้ลูกหนี้ที่ยังคงได้รับผลกระทบ
สามารถขอรับความช่วยเหลือ (opt-in) กับสถาบันการเงินได้

ทยอยปรับนโยบายเข้าสู่ระดับปกติ (policy normalization)

โดยมาตรการที่เฉพาะเจาะจง (targeted) ยังคงอยู่

สรุปภาพรวมความคืบหน้ามาตรการทางการเงิน

แก้หนี้เดิม

ภาพรวมการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ครัวเรือนและลูกหนี้ธุรกิจ

(ข้อมูล ณ วันที่ 30 เม.ย. 65)

รวม	ธนาคารพาณิชย์ & nonbank	สถาบันการเงินเฉพาะกิจ
3.87 ล้านบัญชี	1.61 ล้านบัญชี	2.26 ล้านบัญชี
2.82 ล้านล้านบาท	1.86 ล้านล้านบาท	0.96 ล้านล้านบาท

คลินิกแก้หนี้

ช่วยเหลือสะสมตั้งแต่ 1 มิ.ย. 60 – 31 พ.ค. 65

จำนวน 83,909 บัญชี
(86% ของจำนวนผู้เข้าเงื่อนไข)

โครงการพักทรัพย์ พักหนี้

(ข้อมูล ณ วันที่ 20 มิ.ย. 65)

จำนวนผู้ได้รับความช่วยเหลือ 356 ราย
มูลค่าสินทรัพย์ที่รับโอน 49,117 ลบ.

ช่องทางการให้ความช่วยเหลืออื่น

ทางด่วนแก้หนี้ »
ช่วยเหลือสะสมตั้งแต่ 1 เม.ย. 63 – 31 พ.ค. 65
จำนวน 269,889 บัญชี (75% ของจำนวนผู้เข้าเงื่อนไข)

หมอหนี้ »
ให้ความรู้ผ่าน website และ Chatbot หมอหนี้เพื่อประชาชน* / ให้คำปรึกษาแก่ลูกหนี้ SMEs

ให้สินเชื่อใหม่

รวมทั้งสิ้น 131,370 ราย ยอด 317,191 ล้านบาท

(ข้อมูล ณ วันที่ 20 มิ.ย. 65)

สินเชื่อฟื้นฟู

53,583 ราย 178,991 ล้านบาท

- 38.9% ธุรกิจ SMEs (วงเงิน > 5 - 50 ลบ.) หากรวมกลุ่ม micro วงเงิน < 5 ลบ. จะเป็น 77.1%
- 67.8% ประกอบธุรกิจพาณิชย์และบริการ
- 69.4% เป็นลูกหนี้ที่อยู่ในต่างจังหวัด

Soft loan (ปิดรับคำขอ ณ 12 เม.ย. 64)

77,787 ราย 138,200 ล้านบาท

- 37.7% ธุรกิจ SMEs (วงเงิน > 5 - 50 ลบ.) หากรวมกลุ่ม micro วงเงิน < 5 ลบ. จะเป็น 88.0%
- 64.9% ประกอบธุรกิจพาณิชย์และบริการ
- 68.2% เป็นลูกหนี้ที่อยู่ในต่างจังหวัด

หมายเหตุ: *หมอหนี้เริ่มให้คำปรึกษาเชิงรุก มี.ค. 64 / เปิด website พ.ค. 64 / chatbot ก.ย. 64

การปรับทิศทางการดำเนินมาตรการทางการเงินภายใต้การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

ธปท. ปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำกับดูแล ให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและฐานะของ สง. ดังนี้

1. **ยกเลิกการจำกัดอัตราจ่ายเงินปันผล**
   ให้สถาบันการเงินพิจารณาจ่ายจากกำไรสุทธิประจำปี โดยยึดหลักความระมัดระวัง

2. **ปรับอัตราเงินนำส่งเข้ากองทุน FIDF**
   กลับมาที่ร้อยละ 0.46 ต่อปีตั้งแต่ต้นปี 2566 เป็นต้นไป

ธปท. ยังคงมีมาตรการเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ที่ยังได้รับผลกระทบอย่างต่อเนื่อง ด้วยมาตรการที่เฉพาะเจาะจง (targeted) ดังนี้

1. มาตรการเดิมที่ยังมีผลอยู่ : มาตรการแก้หนี้ระยะยาว / โครงการพักทรัพย์ พักหนี้ / มาตรการสินเชื่อฟื้นฟู

2. มาตรการเพิ่มเติมเพื่อดูแลลูกหนี้รายย่อยที่มีความเปราะบาง

   - คงการลดอัตราผ่อนชำระหนี้บัตรเครดิตขั้นต่ำ (minimum payment) ที่ 5% และคงการขยายระยะเวลาชำระหนี้ของสินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัลที่ 1 ปี
   - ปรับปรุงโปรแกรมการจ่ายหนี้ของโครงการคลินิกแก้หนี้ และเตรียมการจัดงานมหกรรมไกล่เกลี่ยหนี้

นโยบายจำกัดการจ่ายเงินปันผลและอัตราการเงินนำส่ง FIDF fee

ทำไม ธปท. จึงมีนโยบายจำกัดการจ่ายเงินปันผลและลด FIDF fee?

- **สถานการณ์ COVID-19 ในช่วงต้น** ส่งผลกระทบรุนแรงต่อเศรษฐกิจไทย และมีความไม่แน่นอนสูง
- **ธปท. จึงออกนโยบายจำกัดการจ่ายเงินปันผล** เพื่อให้ สง. เก็บสะสมเงินกองทุน เพื่อเป็นกันชน รองรับความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้น
- **ธปท. จึงปรับลดอัตราเงินนำส่งเข้ากองทุน FIDF เป็นการชั่วคราว** เพื่อลดต้นทุนทางการเงินของ สง. ให้สามารถให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนและภาคธุรกิจได้อย่างเต็มที่

1 เหตุผลในการยกเลิกการจำกัดอัตราจ่ายเงินปันผล

- ✓ **ระบบธนาคารพาณิชย์มีความมั่นคงแข็งแกร่ง** เพียงพอรองรับสถานการณ์ความไม่แน่นอนในระยะข้างหน้า
- ✓ **ถ้ายังคงไว้ จะกระทบความเชื่อมั่นของนักลงทุน นักวิเคราะห์ และบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือได้**
- ✓ **สอดคล้องกับแนวทางของผู้กำกับดูแลในต่างประเทศ**ที่ยกเลิกนโยบายจำกัดเงินปันผลในช่วง COVID-19

ทั้งนี้ ขอให้ยึดหลักความระมัดระวัง โดยพิจารณาอัตราจ่ายเงินปันผลให้สอดคล้องกับฐานะผลการดำเนินงานและความเสี่ยงในระยะข้างหน้า

2 เหตุผลในการไม่ต่ออายุมาตรการ FIDF fee

- ✓ **สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่ปรับดีขึ้น** ซึ่งทำให้สถานะของลูกหนี้ในหลายกลุ่มปรับตัวดีขึ้น
- ✓ **ช่วยให้หนี้ของ FIDF ทยอยลดลงตามเป้าหมาย ไม่สร้างภาระการคลัง**

ทั้งนี้ สง. ยังต้องให้ความสำคัญต่อการส่งผ่านต้นทุนในการบรรเทาผลกระทบต่อภาคธุรกิจและประชาชนอย่างต่อเนื่อง

มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้กลุ่มเปราะบางเพิ่มเติม

การขยายระยะเวลาผ่อนผันหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจบัตรเครดิต และสินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัล

เพื่อบรรเทาภาระการจ่ายชำระหนี้ของกลุ่มเปราะบาง <u>เป็นการชั่วคราว</u> ถึง 31 ธ.ค. 2566

 บัตรเครดิต	คงอัตราผ่อนชำระขั้นต่ำที่ 5% ถึงสิ้นปี 66 รวมถึง กำหนดอัตราที่ 8% ถึงสิ้นปี 67 และ 10% ตั้งแต่ปี 68 เป็นต้นไป
 สินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัล	คงระยะเวลาการชำระคืน ไม่เกิน 1 ปี

นอกจากนี้ ธปท. อยู่ระหว่างพิจารณาปรับปรุงโปรแกรมโครงการคลินิกแก้หนี้
รวมถึงเตรียมจัดงานมหกรรมไกล่เกลี่ยหนี้ เพื่อช่วยให้ลูกหนี้รายย่อยที่มีปัญหาการชำระหนี้ได้รับการแก้ไขหนี้อย่างรวดเร็ว

สรุปภาพรวมมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ที่ยังมีอยู่

ธ.ค. 64 — มิ.ย. 65 — ธ.ค. 65 — เม.ย. 66 — ธ.ค. 66 — ปี 2567

- มิ.ย. 65: เศรษฐกิจฟื้นตัวต่อเนื่อง และมี momentum ชัดเจนขึ้น
- เม.ย. 66: GDP กลับมาสูงกว่า ช่วง Pre-COVID 19

แก้หนี้เดิม	มาตรการแก้หนี้ระยะยาว สำหรับ สง. (3 ก.ย.) และ SFIs (16 ธ.ค.) & มาตรการสนับสนุน Refinance และ Debt Consolidation
	โครงการพักทรัพย์พักหนี้ (asset warehousing)
	ปรับลดอัตราเงินนำส่งเข้ากองทุน FIDF (สิ้นสุดปี 65)
	ลดอัตราการผ่อนชำระขั้นต่ำบัตรเครดิตเหลือ 5% และขยายอายุสินเชื่อ Digital P-loan → คงการลดอัตราการผ่อนชำระขั้นต่ำบัตรเครดิตเหลือ 5% และการขยายระยะเวลาการชำระคืน Digital P-loan ที่ 12 เดือน อีก 1 ปี
	มาตรการส่งเสริมการจัดตั้ง JV AMC
เติมเงินใหม่	สินเชื่อฟื้นฟู
	ขยายเพดานวงเงินบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคล (สิ้นสุดปี 65)
ฐานะ สง.	นโยบายจำกัดการจ่ายเงินปันผล (สิ้นสุด)
ช่องทางช่วยเหลือเพิ่มเติม	คลินิกแก้หนี้ / ทางด่วนแก้หนี้ / หมอหนี้ / มหกรรมไกล่เกลี่ยหนี้ (ไตรมาส 3 ปี 2565)

สรุปสาระสำคัญ

1. **เศรษฐกิจในภาพรวมมีแนวโน้มฟื้นตัวชัดเจนขึ้น** แต่ยังมีความไม่เท่าเทียมกันในแต่ละภาคเศรษฐกิจ

2. **ระบบ สง. มีความมั่นคง** สะท้อนจากเงินกองทุน เงินสำรอง และสภาพคล่องที่อยู่ในระดับสูง

3. **หลักเกณฑ์การกำกับดูแลที่ผ่อนปรนและมาตรการช่วยเหลือทางการเงินที่ส่งผลเป็นวงกว้าง (broad-based) มีความจำเป็นลดลง** และสามารถทยอยปรับเข้าสู่ระดับปกติได้ (policy normalization)

4. **ธปท. ให้ความสำคัญกับการผลักดันมาตรการที่มีอยู่ และมีมาตรการเพิ่มเติม** เพื่อดูแลลูกหนี้รายย่อยที่มีความเปราะบางอย่างตรงจุด (targeted)